

KJT véleményezése

Észrevételemben általánosan kifogásolom a mezőgazdasági üzem és a földtulajdonosok szerepének alulértékelését, függetlenül attól, hogy részükről jelenleg minimális vállalási hajlam van a talaj víztározó, vízvisszatartó funkciójának fejlesztésére. Főleg annak tükrében, hogy 2020 után a saját erő fedezete a támogatás nélküli nyereségük lehet.

A talajkatasztrófák, vízmosások megelőzése veszélyzónák kijelölése szintén kimaradt a programból.

Ma túlzott prioritást kap a lokális katasztrófa helyzetek kezelése, amely az egész gondolkodási módot egy katonai hatás-ellenhatás rendszerbe próbálja beleprésselni.

Ezek megoldása mellett azonban meghatározó módon valószínűségben, megelőzésben, tervezésben, 5-10 éves távlatokban kellene gondolkodni, és amire a katasztrófa védelmi szervezet komplex megoldást ma nem tud nyújtani.

A1 fejezet

Síkvidéki vízrendezés 14. oldal

Az anyag nem említi a Dráva síkot, mint az új tájbesorolás szerint az Alföld részét, ahol gyakorlatilag a vízhálózat teljes rekonstrukciója gazdasági szükségszerűség. Szintén hiányzik a általában a tőzeg területek vízszint stabilizálása - mint a tőzegtárolás megóvásának egyik legfontosabb eszköze.

Térségi vízszétosztás 18 oldal

Utolsó bekezdés után:

A ki nem használt új vízszétosztó lehetőségek közül a Dél-Dunántúl területén a Kis-Balaton, a Balaton a Sió és a Dráva vízgyűjtőin a lehetőségek részletes feltárással szorulnak.

Mezőgazdasági vízgazdálkodás 18. oldal

Ez a terület képes a termőföldön egységnyi területre vetített legnagyobb érték előállítására, amely GNI növekedést eredményez. A hozzáadott érték meghatározó része szellemi ráfordítás eredménye.

3.5.5 A vízgazdálkodás a GDP tükrében 32 oldal

Javasolom, hogy a GNI legyen helyette, mert az ágazatnak viszonylag kevés a külföldre történő jövedelmének ki és beáramlása. Ez a fejezet túl általános az ún. közvetett hatások vonatkozásában.

„Ilyen, ellentételezés nélküli szolgáltatás – csak az igen nagy forrásokat lekötőket példaként hozva: az ár- és belvízvédelem, a folyó, tó és patakszabályozás, a hajóutak biztosítása, és a nagy tavaink kezelése (rekreációs szolgáltatás).”

Nekem alapvetően az „ellentételezés nélküli szolgáltatással” van bajom, mintha az ingyen lenne.

Ha kiszámolnák a magyarországi árvízi védvonalak mai előállítási értékét és annak hatásterületén elhelyezkedő megvédett nemzeti vagyont, akkor egész más megítélése lenne a nemzetgazdaságban a vízügyi tevékenységnek a hozzáadott érték szempontjából. Néhány mondatot az is megérdemlne, hogy a hazai vízművek a teljes magyar lakosság életéhez szükséges napi egészséges ivóvizet biztosítják magas színvonalon.

9.2 Területi vízgazdálkodás

Dombvidéki vízrendezés

A dombvidéki vízrendezési munka a mezőgazdaságilag művelt területen kezdődik, sokszor minimális költségű beavatkozásokkal.

A természet közeli patakszabályozáshoz nem elegendő a jelenlegi medrek területe, ezért előkészítő intézkedésként számolni kell legalább dupla tervezési és üzemeltetési területtel. Ehhez szükséges kisajátításra az EU forrás nem ad lehetőséget. Az állam által kezelt medrek új felmérése sem várathat magára, mert számos helyen a nyilvántartási állapothoz képest a meder idegen területen található. Ez számos területkiigazítási feladatot fog jelenteni.

Szükség van természet közeli patakszabályozási és erózióvédelmi mintaterületekre, ahol a tervezési megoldásokat természetes körülmények között tanulmányozni lehet.

Dombvidéki tározókat csak vízgyűjtő rendezés keretében lehet hatékonyan létesíteni és üzemeltetni. A tározók területigénye és tározó térfogat lehetősége miatt túl nagyvonalú az a megfogalmazás, hogy „*árvíz befogadására álljon rendelkezésre szabad térfogatuk*”. Ehhez kisvízgyűjtőként definiálni kellene azt a kiépítettséget, amely felett már árvívről beszélünk. Erre az igényre csak komplex tervezéssel lehet megfelelő megoldást adni.

A tározók mellett a gyors árvizek okozta károk mérséklésére sokkal költséghatékonyabb módszer, ha nem mederben, hanem a völgyfenéken egy-két napos elöntést elviselve lassítjuk le a torrensek okozta villámárvizeket. Ezeket jogi szabályozással kezelni kell tudni.

Jó lenne, ha az adott vízfolyáson szükséges ökológiai vízigényt nem százalékos értékkel, hanem sorozatmérések alapján határoznák meg. Ehhez az un. társulati vízfolyásokon ki kell építeni a hiányzó vízrajzi észlelő és az adatfeldolgozó on line rendszert.

Szükség van a vízügyi ágazat által működtette diszpécser központokra, amelyek vízátervezéseket, a mezőgazdasági vízhasználatokat, a tározók üzemeltetését, a természeti körülményeket real time adatok segítségével összehangolja.

Térségi vízszétosztás 68.o

Távlati igényként számolni kell a Dráva szabad vízkészletének nagyobb távolságokra való átszivattyúzására. Legnagyobb természetes víztárolónk a Balaton vízkészletének a hasznosítása szintén része kell, hogy legyen a tervezett rendszereknek.

9.4 Kiemelt térségek 72 o.

A Balaton biztonságos vízkészletének megőrzése a vízgyűjtő össze vízfolyásán elhelyezett automata vízmérő állomások nélkül elképzelhetetlen. Nyitott kérdés a Kis-Balaton hatása a vízgyűjtő vízgazdálkodására.

A mai és jövőbeli technikai lehetőségekkel elvárás lehet a tó vízháztartásának és vízkészletének napi szintű mérése és Sió műtárgy sokkal rugalmasabb működtetése a jelenleginél.

10.2 Területi vízgazdálkodás 73.o.

A határidők vonatkozásában állítható, hogy a jelenlegi hatósági eljárási rend és a kapacitás biztosan nem lesz elegendő a pályázatokhoz szükséges engedélyek kiadásához.

Jelenleg az előkészítő tervezéshez szükséges források még nem látszanak, és amennyiben központi források várhatók akkor térségi szintű tervezés lehet az egyedüli hatékony megoldás.

Fonyód, 2015. szeptember 14.

Jáger János

Geokör Hungary kft.

meliorációs mérnök